

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت معادن

معینت پالیسی و برنامه ها

ریاست پالیسی

پالیسی اجتماعی در امور معادن

سال 1391

1. مقدمه:..... 1
2. اهداف پالیسی اجتماعی در امور معادن:..... 1
3. نهاد های نیدخل:..... 1
4. چارچوب حقوقی و تقنینی:..... 2
5. گزارش ارزیابی تاثیرات اجتماعی:..... 2
6. معیار های اجتماعی معدنکاری:..... 2
7. رسیدگی به شکایات اهالی محل:..... 2
8. کاهش تاثیرات منفی اجتماعی:..... 2
9. انکشاف متداوم اجتماعی :..... 2
- 9.1 مسنولیت اجتماعی شرکت ها:..... 3
10. موافقت نامه انکشاف جوامع:..... 3
11. حل منازعات:..... 3
- 11.1. انکشاف جوامع محلی:..... 3
12. خدمات و تسهیلات:..... 3
13. استملاک زمین و اسکان مجدد:..... 4
14. صحت و ایمنی کارگران:..... 4
15. فرصت‌سازی برای جوامع محلی پس از ختم فعالیت معدنکاری:..... 4
- 15.1 نقش دولت در توانمند کردن جوامع محلی:..... 4
16. بستن معادن:..... 5
17. تطبیق پالیسی:..... 5

1. مقدمه:

افغانستان دارای منابع سرشار منرالی و نفت و گاز میباشد. رشد سکتور معادن میتواند نقش کلیدی را نسبت به دیگر سکتورها در انکشاف اقتصادی کوتاه مدت و درازمدت کشور ایفا نماید. بناً، دولت افغانستان می خواهد منابع معدنی کشور را به شکل منظم اداره و تنظیم کند تا فرصتهای مهمی برای رشد پایدار اقتصادی، انکشاف اجتماعی، کاهش فقر و بهبود کیفیت زندگی مردم فراهم گردد.

دولت افغانستان با در نظر داشت حفاظت از محیط زیست، متعهد به انکشاف صنعت معدنکاری با توجه به اثرات مثبت اقتصادی و اجتماعی که منجر به توسعه پایدار کشور گردد، میباشد. دولت افغانستان جلب سرمایه گذاری های سکتور خصوصی در صنعت معدنکاری را با در نظر داشت توسعه اقتصادی، اجتماعی و حفاظت از محیط زیست کشور تشویق می نماید. بنابراین، این پالیسی بر تلاش دولت جهت کاهش چالشهای عمده در برابر صنعت معدنکاری تاکید میورزد تا انکشاف پایدار متعادل و متناسب با فعالیت های مذکور در کشور فراهم گردد.

دولت افغانستان دید وسیعی نسبت به فعالیتهای معدنکاری با توجه به نیازمندی ها و فرصت های طویل المدت انکشاف جامعه و محلات دارد. بناً معدنکاری نقش مهمی را در انکشاف اجتماعی از طریق ایجاد اشتغال و زیربناها، مصونیت های اجتماعی، حفاظت از محیط زیست، صحت و ایمنی کارگران، ایجاد فرصت های آموزش و مهارت های تکنیکی، و منابع بدیل معیشت ایفا می کند.

طرح پالیسی اجتماعی در امور معادن نشان دهنده اراده قوی دولت جمهوری اسلامی افغانستان در مورد انکشاف اجتماعی سکتور معادن میباشد. این پالیسی پروسه انکشاف اجتماعی متداوم را در فعالیتهای معدنکاری کشور تنظیم مینماید.

2. اهداف پالیسی اجتماعی در امور معادن:

هدف اساسی پالیسی اجتماعی در امور معادن انکشاف اجتماعی مانند ایجاد زیربنا ها و تسهیلات، اشتغال، تهیه مسکن، فراهم آوری خدمات اجتماعی، جلوگیری ویا کاهش تاثیرات منفی اجتماعی و بلند بردن سطح زندگی در کشور است. اهداف پالیسی اجتماعی در امور معادن در مطابقت با قوانین فعلی کشور و حصول اطمینان از تحقق اهداف ذیل در فعالیت پروژه های مختلف معدنکاری میباشد:

- تقویت روند رشد و انکشاف اجتماعی و اقتصادی و کاهش فقر
- تشویق سهم گیری مردم محل در رشد و انکشاف جامعه
- تلاش جهت کاهش تاثیرات منفی اجتماعی و محیط زیستی در مناطق متضرر از پروژه های معدنکاری
- جلوگیری یا جبران خساره ضایعات اموال و منابع معیشتی
- حفاظت از حقوق اجتماعی کارگران بشمول صحت و ایمنی
- حمایت از اصول تساوی جندر بر طبق قوانین ملی

3. نهاد های نیدخل:

وزارت معادن: وزارت معادن به حیث یک اداره دولتی پالیسی ساز و تنظیم کننده تمام امور فعالیت های معدنکاری مکلفاست تا در جریان فعالیت معدنکاری از عوامل تاثیرات سوء آن بالای جوامع محلی با هماهنگی ادارات نیدخل جلوگیری و یا آنرا به حداقل رساند.

وزارت کار و امور اجتماعی شهداء و معلولین: وزارت کار و امور اجتماعی شهداء و معلولین بر حکم قانون غرض تحقق حفاظت اجتماعی، سهم گیری، خدمات اجتماعی، و فرصت های مناسب تکنیکی و آموزش های مسلکی برای سکتور های

مختلف بشمول سکتور معادن را فراهم نماید. مسئولیت ارزیابی گزارش تأثیرات اجتماعی که تهیه شده توسط شرکت ها را به عهده دارد.

4. چارچوب حقوقی و تقنینی:

پالیسی اجتماعی در امور معادن به تاسی از قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان قانون معادن و قانون کارکشور و در هماهنگی با استراتژی انکشاف ملی افغانستان طرح گردیده است. پالیسی اجتماعی در امور معادن بالای تطبیق قوانین و مقررات ملی و معیار های شناخته شده ای بین المللی در رابطه با انکشاف اجتماعی در تمام فعالیت های معدنکاری تأکید می ورزد.

5. گزارش ارزیابی تأثیرات اجتماعی:

قبل از آغاز فعالیت معدنکاری، دارنده جواز فعالیت معدنکاری مکلف به ارزیابی تأثیرات اجتماعی و تأثیرات مربوط به جنر را در ساحه معدنکاری انجام دهند. این ارزیابی باید توجه خاص بالای تأثیرات فعالیت های معدنکاری در ارتباط با طبقه انات داشته باشد. همچنین، این ارزیابی باید شامل جزئیات پروسه مشوره دهی و سهم مردم محل باشد. دارنده جواز مکلف اند که گزارش ارزیابی تأثیرات اجتماعی را به وزارت معادن ارایه نمایند.

6. معیار های اجتماعی معدنکاری:

دولت افغانستان متعهد به تطبیق معیار های ملی و همچنین معیار های شناخته شده بین المللی در بخش اجتماعی سکتور معادن میباشد. تطبیق این معیار ها می تواند باعث جلوگیری و یا کاهش تأثیرات سوء اجتماعی و محیطی ناشی از فعالیت های معدنکاری شده و اثرات مثبت آنرا افزایش دهد. دارنده جواز مکلف به تطبیق معیار های ملی و معیار های پذیرفته شده بین المللی در امور اجتماعی سکتور معادن میباشد.

7. رسیدگی به شکایات اهالی:

دارنده جواز مکلف به ایجاد یک میکانیزم خاص برای سمع شکایات اهالی منطقه هستند تا از طریق آن به شکایات آنها در موعد مناسب و بصورت رضایت بخش رسیدگی صورت گیرد. پالیسی اجتماعی در امور معادن از ایجاد چنین میکانیزم حمایت و بالای آن تأکید مینماید.

8. کاهش تأثیرات منفی اجتماعی:

گزارش ارزیابی تأثیرات اجتماعی باید در برگیرنده تمامی تأثیرات سوء انکشاف معادن بالای مردم محل باشد. این گزارش پیشنهادت و راه حل های مناسب را برای جلوگیری و یا کاهش اثرات سوء ارایه نماید. سهمگیری فعال مردم محل در پروسه ارزیابی تأثیرات منفی معدنکاری شرط اساسی بوده و در زمینه با آنها مشوره صورت گیرد. گزارش مذکور توسط وزارت معادن و نهاد های ذیدخل تصدیق شده و از تطبیق آن به صورت منظم نظارت خواهد شد.

دارنده جواز برای حفظ حقوق کارگران معدن، مکلف به رعایت از معیار های ملی و معیار های پذیرفته شده بین المللی میباشد. استفاده از کارگران بشکل اجباری، استخدام کارگران خورد سن، عدم تادیه حقوق، نقض حق تشکیل اتحادیه کارگران، تخطی از معیار های صحت و ایمنی و سایر موارد با برخورد قانونی دولت افغانستان مواجه خواهد شد. پالیسی اجتماعی در امور معادن از دارنده جواز که اثرات منفی اجتماعی را بشکل معیاری آن کاهش دهد از آن حمایت می نماید.

9. انکشاف متداوم اجتماعی :

تمام فعالیت های معدنکاری در کشور باید بر مبنای اصول انکشاف متداوم صورت گیرد. شرکت ها باید تمام پلان های مربوط به انکشاف اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی، مکلفیت های اجتماعی، اسکان مجدد و بستن معادن را به اساس اصول

انکشاف پایدار طرح نمایند. این پلانها با در نظر داشت ارزیابی اثرات محیط زیستی و اجتماعی از سوی وزارت معادن، وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین و اداره ملی حفاظت محیط زیست مورد تایید قرار می گیرند.

10. موافقت نامه انکشاف جوامع

دارنده جواز فعالیت معدنکاری مکلف است، موافقت نامه انکشاف جوامع را قبل از آغاز فعالیت معدنکاری با دولت و جوامع متضرر عقد نمایند. دارنده جواز مکلف به انجام ارزیابی نیازمندی های جوامع را با هماهنگی دولت و ارگانهای دولتی محلی قبل از عقد موافقت نامه انکشاف جوامع انجام دهد. گزارش ارزیابی نیازمندی جوامع و پلان مدیریتی مربوط به این ارزیابی باید توسط دولت تائید گردد.. دولت و ارگانهای دولتی محلی از تطبیق این موافقت نامه بصورت دقیق نظارت می کند.

11. حل منازعات:

دارنده جواز می توانند منازعات اجتماعی را از طریق نهاد های فرعی ملی و محلی مانند شورا های انکشافی و شورا های ولایتی بصورت دوستانه حل و فصل نمایند. درحالاتیکه حل منازعات بصورت غیر رسمی آن امکان پذیر نباشد، در آنصورت در روشنایی قوانین و مقررات نافذ کشور به محاکم با صلاحیت برای حل منازعه راجع خواهند شد.

12. انکشاف جوامع محلی:

وزارت معادن با استفاده از حداکثر امکانات دست داشته و با تشریک مساعی جوامع محلی، دارنده جواز و ارگانهای دولتی محلی پروسه هماهنگی فعالیت های معدنکاری را تسهیل مینماید. دارنده جواز در هنگام فعالیت معدنکاری مکلف اند تا با هماهنگی دولت افغانستان گزینه هایی را برای انکشاف جوامع محلی در ساحه معدن بشمول بدیل معیشت، آموزش کارگران، تسهیلات صحی، پروسه اسکان مجدد، استخدام کارگران و غیره در نظر داشته و اجرا کنند.

دارنده جواز در ارتباط با رشد اقتصادی و اجتماعی مردم محل مکلف به اجرای موارد ذیل اند:

- ارزیابی دقیق نیازمندی ها، ظرفیت ها و مهارت های مردم محل و راه اندازی برنامه های سرمایه گذاری اجتماعی مطابق ارزیابی متذکره؛
- تمرکز بالای ظرفیت سازی و انکشاف مهارت های جوامع محلی؛
- ایجاد فرصت ها برای رشد و انکشاف اقتصاد محل و منطقه از طریق حمایت تجارت های محلی؛

12.1. خدمات و تسهیلات:

وزارت معادن متعهد به همکاری و ایجاد ارتباط نزدیک با وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین برای ترتیب استراتژی ارتقای ظرفیت در این سکتور میباشد. شرکت ها باید تمام مکلفیت هایی که در قانون کار افغانستان در مورد عدم تبعیض در استخدام، ساعات کاری، رخصتی و اضافه کاری، آموزش های مسلکی، انکشاف مهارت ها، معاینات صحی کارگران، تامینات اجتماعی، خدمات صحی، و سایر موارد که در این قانون درج شده است، رعایت نمایند. دارنده جواز مکلف به ارائه آموزش های صحی و ایمنی کارگران در معادن میباشد. پالیسی اجتماعی در امور معادن بالای موارد ذیل تاکید دارد:

- ارائه آموزش های فنی و مسلکی
- مراقبت های منظم از وضعیت صحی کارگران
- فراهم آوری خدمات صحی ایمنی
- کنترل و نظارت از نوبت های کاری
- توجه به گروه هائیکه در حاشیه قرار دارند تا در انکشاف جامعه خود سهم فعال داشته باشند

- ایجاد فرصت های شغلی برای جوامع محلی

13. استملاک زمین و اسکان مجدد

دارنده جواز باید در ارزیابی تأثیرات اجتماعی که قبل از فعالیت معدنکاری صورت می گیرد، استملاک زمین و اسکان مجدد را مد نظر داشته باشند. این ارزیابی باید دربرگیرنده مواردی مانند مالکیت زمین، استملاک زمین، استفاده از زمین، اسکان مجدد، وضعیت زندگی قبلی افراد متضرر پروژه، سطح عواید ایشان، تأثیرات احتمالی پروژه بالای آنها و نیازمندی های کاهش اثرات سوء پروژه باشد. علاوه بر این، ارزیابی مذکور باید اثرات بیجا سازی آقشاری مانند زنان، کهنسالان و اطفال که بیشترین آسیب پذیری را دارند در نظر گیرد. استملاک زمین موجود در ساحه معدن مطابق به قانون معادن و قانون استملاک زمین صورت میگیرد. دارنده جواز مکلف به جبران خساره ارزش زمین های استملاک شده، منازل و سایر دارایی ها میباشند. دارنده جواز مکلف اند که جبران خساره زمین های استملاک شده را به اساس قیمت های فعلی بازار بپردازند.

دارنده جواز با هماهنگی دولت محلی مکلف اند تا در پروسه پلانگذاری و تطبیق برنامه های اسکان مجدد با مردم متضرر محل مشوره کرده و برای ایشان فرصت های سهم گیری را مساعد سازند. پلان اسکان مجدد باید شامل برنامه های انکشاف محلی نیز باشد. این پلان باید وجوه مالی کافی برای تمام مصارف اسکان مجدد و جبران خساره افراد بیجا شده را در نظر گیرد. همچنان، پلان مذکور باید دربرگیرنده برنامه های آموزشی جهت ارتقای ظرفیت و کارایی برای اشخاص متضرر پروژه باشد. دارنده جواز باید پروسه اسکان مجدد را بر اساس انکشاف متداوم طرح و اجرا کنند.

دارنده جواز باید در مشوره با دولت و مردم محل پروسه استملاک زمین و اسکان مجدد را با استفاده از روش های پذیرفته شده بین المللی انجام دهند. پالیسی اجتماعی در امور معادن استفاده از روشهای شناخته شده بین المللی استملاک و اسکان مجدد حمایت مینماید.

14. صحت و ایمنی کارگران:

دارنده جواز مکلف به رعایت از قانون کار کشور و تطبیق پالیسی و طرز العمل صحت و ایمنی کارگران در امور معادن می باشند. پالیسی و طرز العمل متذکره بر استفاده از معیارهای پذیرفته شده بین المللی تخنیک بی خطر جهت مهیا ساختن شرایط مصئون کاری برای کارگران تاکید می نماید.

15. فرصت سازی برای جوامع محلی پس از ختم فعالیت معدنکاری:

جوامع محلی ممکن است جهت تامین نیازهای خود وابستگی بیش از حد به معادن پیدا کنند. این مسئله خصوصا در مناطق روستایی که مردم زراعت و مالداري را رها کرده و در معادن مشغول به کار می شوند بروز میابد. با ترک فعالیتهای زراعتی و مالداري، جوامع محلی ممکن است بخشی از غذای خود را وارد کرده و در نتیجه از خودکفایی غذایی جوامع محلی کاسته می شود. این وابستگی زمانی افزایش پیدا می کند که جوامع آمادگی لازم را برای مواجه شدن با شرایط پس از ختم معدنکاری نداشته باشند. وزارت معادن در همکاری با دارنده جواز در جریان فعالیت معدنکاری تلاش لازم را جهت دستیابی به فرصت سازی برای جوامع محلی پس از ختم فعالیت معدنکاری انجام می دهد.

15.1 نقش دولت در توانمند کردن جوامع محلی:

ادارات محلی در توانمندی جوامع محلی در جریان پروژه نقش کلیدی را دارند. ادارات محلی باید اولویت های جوامع محلی را که می توانند فرصتهایی را پس از فعالیت معدنکاری به همراه داشته باشند، قبل از فعالیت معدنکاری شناسایی نمایند. ادارات محلی باید جهت عدم وابستگی جوامع محلی به فعالیتهای معدنکاری پس از ختم آنها برنامه ریزی اقتصادی کنند. مشارکت فعال جوامع محلی شرط اساسی در تمام این برنامه ریزی ها پنداشته میشود.

قبل از آغاز فعالیت های معدنکاری و بعد از بستن معادن، دولت مکلف است تا برنامه هایی را برای انکشاف متداوم جوامع محلی و با هماهنگی ادارات محلی طرح نماید. این برنامه ها باید در بر گیرنده تأثیرات بستن معادن، ارزیابی های اجتماعی و محیط زیستی و مدیریت مناسب آنها باشند.

16. بستن معادن:

دارنده جواز ، ادارات و جوامع محلی با همکاری هم می‌توانند تأثیرات سوء بستن معادن را به حداقل و فرصت‌های ایجاد شده را به حداکثر برسانند. دارنده جواز باید پلان بستن معادن را با هماهنگی دولت و جوامع محلی قبل از آغاز فعالیت معدن کاری و در مطابقت با پالیسی حفظ محیط زیست در امور معادن طرح کنند.

دارنده جواز باید در طرح پلان بستن معادن مسایل حفظ محیط زیست و کاهش تأثیرات سوء اجتماعی بالای جوامع محلی پس از بستن معادن را در نظر گیرند. پلان بستن معادن باید در برگیرنده خواست ها، نظریات و اولویت های جوامع محلی باشد. پالیسی اجتماعی در امور معادن از پلان بستن معادن که براساس اصول انکشاف پایدار طرح گردیده باشد حمایت می نماید.

17. تطبیق پالیسی

پالیسی اجتماعی در امور معادن بعد از تصویب شورای وزیران و با همکاری ادارات ذیربط در تمام فعالیت های اجتماعی معدنکاری قابل تطبیق میباشد.